

ALLELUIA!

©PFG.

ValóVilág Alapítvány kiadása
1111 Budapest, Bercsényi utca 7. Tel.: 209-0544
Minden jog fenntartva

Jáki Szaniszló

A Keresztút tizennégy állomása

©PFG.

Peggy Peplow Gummere
illusztrációival

ValóVilág

ValóVilág Alapítvány kiadása
1111 Budapest, Bercsényi utca 7. Tel.: 209-0544
Minden jog fenntartva

© Jáki Szaniszló

Illusztrációk:

© Peggy Peplow Gummere

ISBN 963 00 8018 4

MULTISZOLG Nyomda, Vác
Felelős vezető: Kajtor Istvánné

A KERESZTÚT

A keresztút – tizennégy állomásával – körülbelül ötszáz éves ájtatossági gyakorlat, az eredete azonban négyszer olyan idős. Egybeesik azzal a pillanattal, amikor a keresztben függő Krisztus szívét átszúrta a katona. Ekkor jött létre Krisztus misztikus teste, vagyis azoknak a közössége, akik – Szent Pál szavait használva – nem akarnak másról tudni, csak Jézus Krisztusról, a megfeszítettéről. A keresztút állomásai kegyeletes eszközök arra, hogy a hívő ember elmerüljön Jézus szenvedésében, amely az emberiség megváltásának egyetlen eszköze.

Nem csoda, hogy a hívek ösztönszerű lelkesedéssel fordultak a keresztút állomásai felé. Eggyel több bizonyítékot adtak ezzel arra, hogy az igazhívők ösztönös megérzése, vagyis a *sensus fidelium*, az igaz hit jele. Az sem meglepő, hogy Krisztus földi helytartói annyi privilégiumot és búcsút fűztek a keresztút járásához, amihez viszonyítva csekély mindaz, amivel az Egyház által elfogadott és ajánlott minden más ájtatosság büszkélkedhet.

Csak a kényeskedő nézhet ferde szemmel arra a tényre, hogy az állomások számát csupán háromszáz éve rögzítették tizennégyben. Csak kicsinyes gondolkodás kifogásolhatja, hogy a Szentföldtől távol fogalmazták meg az állomásokat. Ez a távoli hely épp az a Németország volt, ahonnan Luther ki akart irtani minden babonáságot, különösen a búcsúk elnyerésének gyakorlatát.

Ahol nem járt sikerrel, azaz Németország katolikusnak megmaradt részein, a fészületek mindmáig állandó tartozékai a tájnak. Ott a templomtornyok csúcsán álló kereszt még mindig emlékeztet a természetfelettre, amit a keresztre feszített Jézus tanúsít a leghatásosabban. Adja Isten, hogy hathatós védőpajzs maradjon a naturalizmus férgé ellen.

Azokban az országokban, melyek protestánsokká lettek, nincs nyoma olyan „babonáknak”, mint a keresztút. De ott már alig találjuk nyomát a Krisztus szenvedésébe vetett hitnek, mint megváltásunk egyedüli eszközének. Ezekben az országokban majdnem egyeduralomra jutott az a naturalizmusba vetett hit, miszerint az ember természetes képességeinek kifejlesztése és azok teljes kielégítése az ember megváltásának eszköze, ha ugyan egyáltalán rászorul a megváltásra.

Minden gazdag országban ez a hit lett az uralkodó nézet, ami rohamosan elárasztotta a világ többi részét. A pogány országok jó része melegen üdvözölte ezt a hitet, amely a technika csodáival eljutott a legtöbb háztartásba. De olyan országok is, amelyeket még szokásos katolikusnak hívni, szélesre tárták kapuikat a kendőzetlen kereszténytelenítés előtt.

Csak egyetlen védőbástya maradt és ennek a felépítéséhez minden hívőnek hozzá kell járulnia. Ezt rendkívül hatásosan tehetik annak az ájtatosságnak a gyakorlásával, amit keresztútnak hívunk, a maga tizenégy állomásával.

Se szeri, se száma azoknak könyvecskéknek, amelyek rövid elmélkedéseket nyújtanak a tizenégy állomás mindegyikéhez. És mivel annyi van belőlük, eggyel több ilyen könyvecske csak arra számíthat, hogy jó lélekkel fogadják vagy legalábbis a türés lelkületével, mely különösen illő ehhez az ájtatossághoz. Mint a legtöbb ilyen könyvecske, ez is segíteni próbál abban, hogy elgondolkozzunk, miközben egyik állomástól a másikig haladunk, töredelmes szívvel imádkozva.

Az imádság értelmünk felemelése Istenhez, hogy a szív szárnyalhasson anélkül, hogy értelmét veszítse. Az értelmet állandóan táplálni kell a tények felidézésével. Az esemény, amelyet egy adott állomásnál szemlélünk, rendkívül gondolatébresztő, sőt kimeríthetetlen a megfontolásra érdemes eszmékben.

Különösen jó az alkalom erre, amikor magányosan végezzük a keresztutat, távol az állomások kőbe faragott vagy templomfalra festett sorozatától és az imák formális megkötöttségétől. Bocsánatot

nyerhetünk bármikor az imádságok nem formális fajtáival, anélkül, hogy túl sokat foglalkoznánk a búcsúk elnyerésének formáival. Bölcs dolog emlékeznünk arra is, hogy a búcsúk elnyerése nem az ajkunk mozgásától függ, hanem értelmünk és szívünk tisztaságától. Mégis, hogy ezt a tisztaságot egyre fokozzuk, miközben az első állomáshoz érkezünk és azután a többihez, hajtsunk legalább gondolatban térdet, miközben köszöntjük Jézust a szent fohással:

*Adoramus te Christe et benedicimus tibi,
quia per sanctam crucem tuam
redemisti mundum.*

**Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged,
mert szent kereszted által
megváltottad a világot.**

Könyörögjünk,
Mindenható és örök Isten,
Te az emberi nemnek Jézus Krisztust, a mi Megváltónkat
az alázatosság példajaként adtad.
Betöltötte akaratodat azzal, hogy emberré lett
és életét adta a kereszten.
Segíts, hogy tanúságot tegyünk rólad,
követve szenvedésének példáját
és tégy minket méltóvá, hogy feltámadásában is részesüljünk.
A mi Urunk Jézus Krisztus, a te Fiad által,
aki veled él és uralkodik
a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.
Amen.

I HALÁLRA ÍTÉLIK

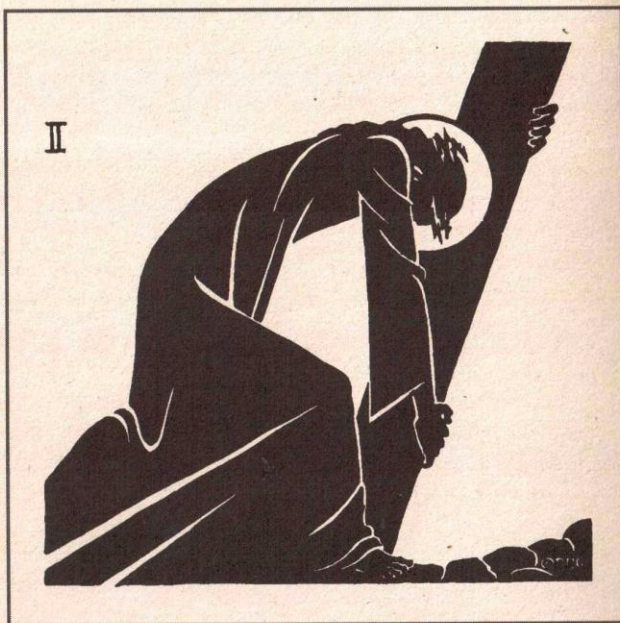
A Jézusra kimondott halálos ítélet kegyetlen volt több szempontból is. Ártatlanul elítéltetni a kegyetlenség legkínzóbb lelki fajtája. Pilátus maga is elismerte, hogy nem találta Jézust bűnösnek főbenjáró vétekben. Felesége szavaiból Pilátus még jobban érezhette, hogy igaz embert ítél el. Azt feltétlenül tudnia kellett, hogy fizikailag félelmetesen kegyetlen az a mód, amellyel Jézust majd kivégzik. A keresztre feszítés, amit manapság csak könyvekből ismerünk, akkor a kivégzésnek megszokott módja volt.

Pilátus csak csodálkozhatott azon, hogy Jézus feltűnő nyugodtan fogadta az ítéletet. A vádlott rendszerint megrázkódik, amikor hallja halálos ítéletét, hiszen ha kétségbeesetten is, de élni akar. Ez a vágy még jobban erősödik, ha valaki teljes tudatában van ártatlanságának. Jézusra ez biztosan állt. Egyik legemlékezetesebb kijelentése szerint senki sem tudja őt bűnnel vádolni.

Ezért is volt rettenetes az a halálfélelem, amit a Getszemáni kertben szenvedett el. Vérrel verejtékezett oly mértékben, hogy, amint Lukács közli, vérveritékének cseppjei a földre hullottak. Ez volt az a pillanat, amikor Jézus teljesen szabadon elfogadta az emberiség megváltásának egyetlen útját: egy végtelenül ártatlan lénynek kellett szenvednie, mivel egyedül csak ilyen lény adhatott végtelen értékű elégtételt az ember bűneiért, aki aligha agonizál, amikor vétkezik.

Jézus agóniája talán egy óráig tartott. Utána abszolút felsőbb-séggel találkozott az örséggel, amely azért jött, hogy fogságba ejtse. Jézus valódi tekintélyt sugárzott Pilátus udvarában is. Magától Jézustól kellett Pilátusnak hallania, hogy nem lenne semmi hatalma fölötte, hacsak nem adatott volna neki fentről. És mivel Jézus már megbirkózott egy félelmetes agóniával, legfeljebb finom remegés szaladhatott végig rajta, amint halálos ítéletét hallotta.

Jézus egy pillanatra talán eltűnődött a gerinctelen helytartón, a felelőtlen főpapokon és a tömegben, amely mit sem törődött a jogtalan ítélettel. De jobb, ha mi arra gondolunk, hogy a tömegben, amely sürgette Jézus elítélését, ott voltak mindazok, akik valaha is hamis tanúságot tettek, fontosabbnak tartották a hasznosságot az elveknél, és újra meg újra elítélték felebarátaikat. Mindjárt az első állomásnál nincs értelme megigazultnak érezni magunkat, hacsak nem akarunk rossz lábbal nekiindulni a keresztnak. Nem vehetjük könnyedén elítélő szavainkat, csípős megjegyzéseinket, megvető félrefordulásainkat. Másoknak minden elítélése visszapatant ránk, mégpedig magáról Krisztusról, mert őt éri mindaz, amit másoknak teszünk. Gondoljunk minderre, miközben elmélkedünk elítéléséről, amely a mi ítélkedéseink kiengeszteléséül is történt.

II VÁLLÁRA VESZI A KERESZTET

Jézust nemcsak halálra ítélték, hanem a kivégzés legkegyetlenebb formájára. A rómaiak olyan gyakran feszítettek keresztre, hogy a kereszt függőleges szárát sokszor benne hagyták a talajban, a birodalom városszéleinek borzalmas díszéül. Az elítélés színhelyétől az elítéltek kellett a kivégzés helyére cipelnie a kereszt vízszintes gerendáját, amelyre karját rászegezték vagy rákötötték. Ilyen gerendát tettek Jézus vállára. Annak, aki arról beszélt, hogy az ő igája könnyű, leírhatatlan kínok igáját kellett hordoznia.

A „kereszt” szót akkor még nem használták átvitt értelemben, hogy jelezzék vele a kínokat, amelyek csupa apróságok, mint egy kellemetlen szomszéd, aki nem akar változni, vagy egy fejfájás, amely nem akar szűnni, vagy egy munkatárs, aki állandóan köszörüli a torkát – minden, amit vonakodva fogadunk el.

Jézus nem vonakodott, mert a vonakodás ellenállás. Még a Getszemáni kertben kimondta, hogy legyen meg az Atya akarata, bármi is legyen az. Semmi nyomát nem adta, hogy visszautasította volna a szenvedésnek még a gondolatát is, még kevésbé a keresztre feszítés gyötrelmét. Mielőtt vállára vette volna a keresztet, már megostorozták, fején ott voltak a töviskorona nyomai, a tüskék felszakították halántékán a verőeret. Mindenütt vérfoltok fedték azt a testet, amely kénytelen volt az előző éjjelt lábon tölteni. Már órákon át hitvány emberek vádjainak, ütéseinek, gúnyolódásainak, becsmérleéseinek céltáblája volt. Bár már teljesen kimerült, de még kimerítőbb gyötrelmeknek nézett elébe.

Még bámulatra méltóbb volt, ahogy szembenézett velük. Teljesen átélte, amit óhajtván állított, hogy meg akar keresztelkedni, azaz elmerülni a keresztre feszítés kínjaiban, mégpedig egyedül értünk. Nagyon nyomorúságos állapotban kellett lennünk, ha neki ennyi szenvedést kellett elviselnie.

Amint megragadta ezt a gerendát, kezét olyan hősi vágy működtette, amely felfoghatatlan számunkra, hiszen kezünket önkéntelenül is visszahúzzuk mindentől, ami fájdalmat okoz. Még csak azt sem vesszük észre, hogy amikor hozzáfogunk valami gyönyörködtetőt tenni, már markában is vagyunk. Végzetes szorítás valóban, ha az a szemek kívánsága, vagy a test kívánsága, vagy az élet kevésége. Bárcsak megszabadulnánk az ilyen rabságból azáltal, hogy engedjük, Jézus ragadjon meg bennünket. Amikor felvesszük keresztjeinket, csupán Jézusra kell néznünk, miként öleli át végtelesen súlyosabb keresztjét. Így csupán igáját vesszük magunkra, amelynek terhe könnyű. Ezer keresztényből csak egytől kéri Jézus, hogy vállalja a halál övéhez hasonló formáit. Azt azonban mindnyájunktól kívánja, hogy haljunk meg bűneinknek.

III FÖLDRE ESİK

Van valami baljóslatú az elesésben, hiszen annyira ellentétes a felkeléssel és a szárnyalással. Az elesés mindig gyorsuló mozgás, ami könnyen ütéssel végződik, talán töréssel is, ha ugyan nem valami még rosszabbal, halállal. Nem csoda, hogy az „elesés” szót használjuk, amikor balsikerre utalunk. Elestünk, amikor elégtelennek bizonyultunk és kudarcot vallottunk. Mindez csak egy újabb változata annak, ami az ember történetének kiindulópontja, amely egy nagy esés volt, szó szerint kiesés a kegyelemből.

A harmadik állomásnál a művészek úgy mutatják be Jézust, mint aki csak az egyik térdére zuhan. Még mélyebbre kell zuhannia, hiszen az ember elbukása sokkal több volt, mint egy féltérdre esés.

Semmin sem ütközik meg jobban a posztkeresztény ember, mint az elbukás, a bűnbeesés fogalmán. Úgy akar mutatkozni, mint aki egyenesen áll, pedig már csak lázasan mászik, mert valamikor fellázadt. A modern ember lázadása azzal a kijelentéssel kezdődött, hogy egyáltalán nem volt bűnbeesés. Ezt a kijelentést egy valóban elesett ember, Jean-Jacques Rousseau tette. *Vallomásai* Szent Ágoston *Vallomásainak* negatív képe minden értelemben, annál inkább, mivel mindkettő a szavak nagy mestere volt. De míg Szent Ágoston végül is felkelt, Jean-Jacques a sárban maradt.

A szavak használata az elesett ember ama privilégiuma, amellyel legjobban visszaél. Már Ádám is, Éva is mesternek bizonyultak abban a művészetben, ahogyan a szavakat egy reménytelen helyzet takarójának használták. Ez az ügyesség nem szűnt fejlődni azóta. Korunk tanúsítja azt az arcátlanságot, amely kétséget támaszt alapvető szavak egészen világos jelentését illetően is. Ez elárulja azt a reménytelenséget, amely megragadja az elesett lényeket, akik próbálják azt a benyomást kelteni, hogy egyenesen állnak.

Amikor magunkhoz szólunk, rendszerint szónokolunk magunknak. Ezáltal jobbnak érezzük magunkat, mint amilyenek tényleg vagyunk. Így keltjük azt a látszatot, hogy nem vagyunk olyan mélyen, mint amilyen mélyen ténylegesen vagyunk.

Miért próbálunk magasabban látszani, mint az egy térdére zuhanó Urunk? Érettünk esett el, láthatjuk hát, hogy valóban mik vagyunk. Kivinni a térdelőket templomainkból, igen rövidlátó eljárás volt. Még rövidlátóbb, ha vonakodunk letérdelni, amit annyian büszkén tesznek, amikor egy földi király lovaggá üti őket. Miért nem hajtja meg valaki térdét a Királyok Királya előtt, és ámul el azon a megalázó szinten, amelyet ő választott magának? Nem mondja-e az Írás, hogy Isten ellenáll a büszkéknek? Nem büszke ellenállók vagyunk-e, amikor megalázónak találjuk, hogy legalább egy térdel boruljunk le?

IV ANYJÁVAL TALÁLKOZIK

A gyermek mindig anyja büszkesége, ami különösen áll Jézusra és Anyjára. Mária kezdettől fogva tudta, hogy Fia leírhatatlanul rendkívüli, egyetlen valaki. A gyermeket nem a test és a vér ösztöne, hanem a Magasságbeli Lelke ültette méhébe. A még meg nem született János felismerte méhe gyümölcsének közeledtét. Mikor megszületett, Ő maga pólyázta be és fektette a jászolba. Csodálatos csecsemő, akinek szüléséhez nem kellett bába, amit Szent Jeromos annak a bizonyítékául vett, hogy Mária a szülésben is szűz maradt.

Mária és József nagyon is rendkívülinek találták, hogy a templomban lelték a tizenkét éves Jézusra, amint az írástudók és vének között ült, hallgatva és kérdezgetve őket (Lk 2,46). Ha Mária nem látta volna Jézust annyira rendkívülinek, nem mondta volna a kánai szolgáltnak, tegyenek meg mindent, amit csak mond (Jn 2,5). És Jézus szavaira a hat nagy köveder vize hirtelen borrá változott.

A legközelebbi találkozáson, amelyről tudunk az Anya és a Fia között, Máriát Fia látszólag visszautasította. Csak Mária sejtette, hogy az ellenkező az igaz, hiszen ugyanakkor Jézus mindazokat nevezte anyjának, testvéreinek és nővéreinek, akik megtartják Isten igéjét. Nemde azzal kezdődött hivatása, hogy befogadta szívébe az angyal hozzá intézett szavát? A körülállók közül Mária tudta egyedül Fia szavának teljes jelentését, de elrejtette magában.

Szíve azonban összeszorult. Simeon szavainak igazsága hirtelen félelmetes fenyegetéssel merült fel előtte. A kard, amelynek az volt a rendeltetése, hogy szívét átszúrja, most fenyegetően kezdett megjelenni fölötté, mint valami félelmetes üstökös csóvája.

A prófétai igazság pillanata érkezett el, amikor Mária szeme találkozott Fia vérrrel borított arcával. Acélos eltökéltség sugárzott abból az arcból. Nem volt ott nyoma a visszafordulás vágyának, vagy ami azt sejtette volna, hogy a Via Dolorosa nem a Golgotán végződik. Fia tekintete azt mondta, hogy a kelyhet fenéig kell kiinnia.

A Fiú éppoly szilárd elhatározást látott Anyja szemében, bár édesség sugárzott rajta keresztül, az a nők számára adott speciális adomány, amely akkor is árad belőlük, ha gyötrődnek. Anélkül, hogy egy szót szólott volna hozzá, közölte Jézussal elhatározását: követi Őt, egészen a kereszt lábáig. Egyenesen állt, amikor Fia rábízta Jánosra, a kedves tanítványra, míg Jánost és minden tanítványát, kicsit és nagyot is, őrá bízta, mint Anyjukra.

Töltsünk egy kis időt ezen az állomáson, amely oly gyógyító, oly vigasztalóan drámai és egyúttal szemrehányó is, hiszen miértünk kellett így találkozni az Anyának Fiával. Életet találunk itt és édességet, és reménységet, mi, Évának számúzott gyermekei, akiket Mária hív, hogy menjünk Fiával a kereszt lábáig.

V CIRENEI SIMON

Sokan próbálták már azonosítani az észak-afrikai Cirene városából származó Simont. Egyike volt azoknak a diaszpórában élő zsidóknak, akik ott tolongtak Jeruzsálemben a pászka idején. Éppen a városba jött, amikor a katonák kényszerítették, hogy segítsen Jézusnak a keresztet vinni.

Senki sem tudja, hogy Cirenei Simon csupán kíváncsiságból vagy együttérzéstől indítva jött olyan közel, hogy a katonák meg tudják ragadni. Bizonyára elég erősnek látszott ahhoz, hogy teljesí-

teni tudja ezt a feladatot. A katonák bizonytalannal féltek, hogy Jézus összeesik és meghal, mielőtt még elérik a városkaputól nem messze lévő helyet, a keresztre feszítés színhelyét.

Jézus kimerülését gyakran fontolóra kell venni. Jézus át akarta élni azt, amit mi is gyakran megtapasztalunk, akár saját hibánkból, akár könnyelműségből. De nem saját hibájából történt, hogy hirtelen úgy érezte, mintha ereje elhagyná. Érettünk történt ez.

Szót kell ejteni még Simon kellemetlen helyzetéről. Bizonyosan vonakodott, különben nem kellett volna „kényszeríteni”. Ebben a vonakodásban a magunk tükröképét láthatjuk, ezért magunkra kell jobban figyelni. Gyakran távol vagyunk attól az ideáltól, hogy „vidáman adakozzunk”, amikor nem is annyira javainkat, hanem saját magunkat kell osztogatni.

De itt valami más is mérlegre kerül. Lehet, hogy Simon kíváncsisága miatt szégyenült meg, és került olyan helyzetbe, amire nem számított. Ha pedig az együttérzés vezette, később olyant tapasztalhatott, ami a kohorsz parancsnokával történt néhány órával később, aki a keresztre feszített Jézus első hívője lett.

Veszélyes, amint sok szent és konvertita tudja, túl közel jönni Jézus valóságához. Jézus mindig állandó mágnes marad, és úgy is cselekszik, mint a mágnes. Egy darabig semmi sem történik, amikor egy vasdarabot egyre közelebb viszünk a mágneshez. De a mágneses erő hirtelen ellenállhatatlan lesz. Konvertiták, különösen azok, akik szentek közülük, ismerik a szerepeknek ezt a cseréjét. Egy darabig félénken közelednek Jézushoz. Aztán hirtelen Jézus örvénnyé válik és magába szívja a félénk lelket.

A szenvedés – és ez az emberi tapasztalatok legváratlanabbika – hirtelen vonzóvá válik. De az volt, amire Jézus utalt, amikor így jövendölt: *Ha majd felemelnek a földről (a keresztre), mindenkit magamhoz vonzok* (Jn 12,32). Jézus nem mazochista, aki perverz módon élvezte a szenvedést a szenvedés kedvéért. Jobbak voltak szándékai Cirenei Simonnal is. Ezekből részesedünk mi is, ha tudatosan elvállaljuk azt a helyzetet, amelyről Simon nem gondolta, hogy valaha is az övé lesz.

VI VERONIKA

Tekintet nélkül arra, hogy valaha megtudjuk-e, ki volt Veronika, vagy egyáltalán létezett-e, vagy eredeti-e az a darab vászonkendő, amelyet vörösre festett Jézus véres arca, ez az arc tényleg vérben ázott. Azt azonban nem tudjuk, milyen is volt előzőleg Jézus arca. Amit Jézus külső megjelenéséről tudunk, egyenlő a semmivel. Origenész tisztán szimbolikus alapon sejtette azt, hogy Jézus megjelenése nem volt vonzó, hiszen Izajás szerint a fájdalom embere volt. De Origenész azt nem állítja, hogy Jézus csodálatosan szép

lelke nem ült ki arcára valami páratlan kifejező erővel. Az, aki úgy beszélt magáról, mint jó pásztorról, nem félemlíthette meg bárnyait megjelenésével és még kevésbé tekintetével.

De mint minden véres arc, az övé is most visszataszító volt. Még egyszer kiüresítette magát érettségünk. Annak ecsetelésére, hogy valóban mit is tett értünk, elég néhány kérdést feltenni: Nem az arcunk a legnagyobb büszkeségünk? Tud-e egy testi torzulás kínosabb lenni, mint amikor az arcot csúfítja el? Készlet-e jobban bárkit is mások elkerülésére valami, mint az az arc, amit félig megemészített az állkapocsrák? Ha a ráncok nem volnának tűrhetetlenek, az arcbőr-műtétek nem jelentenének a kozmetikusoknak állandóan csinos bevételt. Nem borzasztóan fájdalmas, amikor arcátlanak mondanak bennünket?

De mit mondjunk Istenről, akinek arcát feltehetően nem lehet rajzolni vagy köbe vésní? De amikor Isten végül is valóságos emberi arccal jelent meg, az emberek ijesztően eltorzították az arcát. Lehet valami rosszabbat Istennel, akinek arcát látni a zsoldáros szerint a legnagyobb öröm?

Az „O caput cruentatum” megragadó hangja Bach *Máté passió*-jában közöl velünk valamit e kérdés súlyos voltáról. És így tesz az az Arc is, amelyet száz éve fényképészeti úton fedeztek fel, bár mindig ott volt a turini leplen. De ahhoz, hogy pozitív képet lehessen látni, a negatív képet pozitívnak kell venni. A negatív kép lenyomata egy megkínzott arcnak, ami mégis méltóságteljes. A mi esetünkre vonatkoztatva ez annyit jelent, hogy a pozitív dolgot csak akkor kaphatjuk meg, ha teljes szívvel átöleljük azt, ami negatív. Vagyis, csak ha megtagadjuk magunkat, ha készek vagyunk elveszteni magunkat, ha készek vagyunk elhagyni Jézusért mindent, akkor fogjuk egykor meglátni Őt színről színre, azaz az Ő megdicsőült isteni méltóságában.

Veronika kendőjének legendája mögött mély teológiai erő rejlik, ami képes az embert az Istenről való beszédétől az Isten igazi arcának szemléléséig vinni. Ez egy értünk eltorzított, vérrel borított arc ereje, amely végtelen könyörületet sugároz.

VII MÁSODSZOR ESİK EL

Ez alkalommal Jézus két térdre zuhan, így szokták a jelenetet megfesteni. Mindkét térdükön térdelni azoknak a testtartása, akiket legyőztek, vagy akik nem tudják tovább viselni terhüket.

De Jézus esetében félrevezető, ha hosszasan időzünk gyengeségénél. Még amikor térdre is rogyott, megmaradt isteni ereje, az pedig végtelen. Hasznosabb tehát, ha azokkal foglalkozunk, akik készítettek és vállára tették a terhet. Mi vagyunk ezek, minden egyes ember közülünk, és nem szüntünk meg fokozni ezt a terhet.

Ami még rosszabb: férfiak (és nők) néha perverz örömeiket találják mások terhének növelésében, ami Jézus terhe is.

Az emberiség haladásának menete út az egyre több bűn felé. Dzsingisz kán, aki piramist épített azok koponyájából, akiket legyőzött, csak szerény második azokhoz képest, akik a modern időkben népiirtásra specializálták magukat. A harminc-egynéhány millió indiánból, akik ötszáz éve még benépesítették Amerikát, ma egymillió él. Szimbólum rejlik abban a tényben, hogy Megsebzett Térd a neve annak a helynek, ahol végső, súlyos vereségüket szenvedték azok kezétől, akiknek utódai az emberi haladás főharcosainak vallják magukat. A Gulágok humanizmusáról jobb nem is beszélni.

A progresszív modern ember majdnem minden lépésnél térdre zuhantatja Krisztust. A *Corpus Christi* című színdarabot, amely a szexuális perverzítást ünnepli, úgy magasztalják, mint az emberi szellem kreatív megnyilvánulását. És ilyen az a hírhedt festmény is, amely Máriát női genitáliák koszorújával övezte és ruháját elefánttrágya darabokkal díszítette.

Mindkét „mestermű” egykori keresztény katolikusok teljesítménye volt, olyan körülmény, amely még brutálisabban löki Jézust térdeire. A legjobbak romlása az elképzelhető legrosszabb romlás. Valóban sok az engesztelni való, a vezekelni való. Mindenesetre két térdre kell esni bárkinek, aki szemtől szembe akarja látni a térdre zuhant Jézust.

Az irónia felsőfoka, hogy az „érettebb” katolicizmus nevében „haladó” biblikusok és liturgikusok arra tanítanak, hogy jobb állva maradni az Úrfelmutatás alatt, ami pedig a Keresztre feszített felemelése. Mintha Szent Pál nem írta volna: *Én azonban meghajtom térdemet Jézus Krisztus Atyja előtt* (Ef 3,14). Bár a papi breviáriumot erősen átdolgozták, hogy világi keresztények is használhassák, napi kiindulópontja ugyanaz maradt, mint ami volt a legrégebb időktől. A kánoni órák mindennap a 94. zsoltár felhívásával kezdődnek: *Jöjjetek, imádjuk, hajoljunk meg, boruljunk térdre az Úr, a mi alkotónk előtt!* (Zsolt 94,6). Már csak ezért is essünk mindkét térdünkre, mielőtt a következő állomáshoz megyünk.

VIII SÍRÓ ASSZONYOK

Nem arról a sírásról beszél ez a stáció, amit a tv-kamerák oly könnyedén tudnak kiváltani könnyű jellemekből. Ha a síró asszonyok jajveszékeltek, nem azért tették, mint azok, akik manapság képzelte jogaikat követelik, abban a hiszemben, hogy csak akkor találnak meghallgatásra, ha hangjuk eléri a megfelelő decibelt.

Lehet, hogy ezek között az asszonyok közt, akikkel ezen az állomáson találkozunk, volt néhány hivatásos „sirató asszony”. Ha ez volt a helyzet, alig várhattak sírásukért fizetést azoktól, akik Jézust

a keresztre küldték. Azok inkább hivatásos „gúnyolódókat” alkalmaztak volna végig a Via Dolorosán, ahogy ők maguk is gúnyolódtak, amint Jézus a kereszten függött.

A kis asszonycsoport legtöbbször őszinte részvétet érzett, és ez a tény megfontolandó a férfiak részéről. A nők felülmúlják a férfiakat az együttérzés erényében, bár manapság sok nő versenyez a férfiakkal, mint a könyörtelenség és durvaság elszánt bajnoka. Az emberiség szerencséjére a nők rendszerint alulmaradnak ebben az ember-telen versengésben.

A síró asszonyok némelyike azok közé tartozhatott, akik, mint Lukács állítja, kísérték Jézust útjain, és gondoskodtak az ő és tanítványai szükségleteiről. Valódi asszonyok lévén, részvétük készítette őket, hogy az utolsó útjára is elkísérjék Jézust, de képtelenek voltak nem sírni.

A sírás nagyon hatásos, hogy elősegítsen egy katarzist, amelyre nagyon is szükség lehet. A sírás azt is mutatja, hogy a síró ember igazi ember, azaz olyan lény, aki el tud esni, de fel is óhajt állni. Az összes élőlény közül egyedül az ember tud sírni és nevetni. Az ember valóban közel tud kerülni ahhoz, hogy állat legyen, amikor szíve annyira megkeményedik, hogy a könny nem tud kitörni ebből az ember által készített legmerevebb kéregből.

Jézus itt is fején találta a szöveget, amikor biztatta az asszonyokat, hogy elsősorban magukat sirassák. A sírás könnyet csal ki a szeméből, folyadékot, ami az élet jele. Az élet mindenütt megjelenik, ahol víz van. Nincs értelme, hogy könnyet hullassunk Jézusért, aki maga az Élet, ámbar halálra van ítélve. De annál inkább szükség van sírni mindenkiért, akit az örök halál fenyeget. Jézus volt az örökké zöldellő ág, mi pedig mindmennyi kiszáradt ág, készen arra, hogy az örök tűzre vessenek bennünket.

Ilyen a valóságos állapotunk, amit nehezen fogadnak el manapság. Nevetés és mosolygás lett az életnek egyetlen elfogadott megnyilvánulása, ragyogó fogsorokkal, hogy fokozza a csalást. Sokkal üdvösebb lenne az evangélium figyelmettségét hangoztatni a fogak csikorgatásának jól ismert helyéről.

IX HARMADSZOR ESIK EL

A hármasszámot ősrégi idők óta fogva használták, mint a teljesség szimbólumát. A Ószövetség kezdetén Isten Ábrahámot három angyal képében látogatta meg. Mózes három tanút követelt az igazság érdekében. Az Újszövetség igazságát is három tanú igazolja: *A Lélek, a víz és a vér* (1Jn 5,7). Hárman függtek a kereszten a Golgotán, a megváltás félelmetes teljességének mély szimbólumaként.

A hármasszám szimbolizmusa iránti előszeretettel magyarázhatjuk az elképzelést, miszerint Jézus háromszor esett el a Kálvárián.

ra vezető úton. Ugyanez a kegyes elképzelés alkalmazta az elesések hármasszoros fokozatát. Először csak egy térdre esik Jézus, aztán mindkettőre. Csak a harmadiknál zuhan egész testével a földre. Erőteljes szimbólum annak emlékeztetésére, hogy mi emberek a szenny mekkora mértékét halmoztuk fel Jézusra.

Majdnem minden nyelvben vannak kifejezések, amelyek az erkölcsi szennyet képletesen a trágyával hozzák kapcsolatba, ami a földhöz ragad és egyúttal oda is ragaszt. Odaragadunk, ott csúszunk a trágyás földön, amikor erkölcsileg bepiszkolódunk. De azt persze nem mondhatjuk, hogy Jézus ott csúszott-mászott, amikor harmadszor elesett. Az ilyesfajta csúszás-mászás az ember privilégiuma, és sajnos az utóbbi időben perverzén tetszeleg vele.

Jól mondta valaki, hogy amit kultúránk tesz, az csúszás-mászás Szodoma és Gomorra felé. De ezt haladásnak, felvilágosult gondolkodásnak, szabadelvűségnek tekintik. A *Dawn to Decadence (Hajnaltól a dekadenciáig)* című könyv igazi tanulsága rejtve maradt még kilencvenéves szerzője előtt is. Miért van az, hogy a reneszánsz nem vezetett a hajnaltól a haladás teljes napfényéig, hanem dekadenciához, amely csak mesterséges megvilágításnál sikeres? Az ok a nyugati ember eltökéltsége, amellyel visszautasít minden természetfelettit. Az eredmény az, hogy a természetes egyre süllyed.

A modern ember elhatározta, hogy a bűnökben nem lát olyan súlyt, amely őt egyre lejjebb húzza. A bűnök közül egyik sem olyan csalóka, mint a habituális, a megszokott bűn. Amikor egy bűn szokássá válik, az szabadesést ad halálos súlyának. Akkor még a szennyben fekvésünk is úgy tűnik, mintha egyenesen állnánk.

Ez az oka, hogy Jézusnak teljes testhosszal a földre kellett esnie. A jelenet tanulsága kimeríthetetlen. Azt mondja, hogy a Teremtő maga feküdt teremtményei elé, hogy így talán észhez térnek.

A kereszttű állomásai nem pihenők egy vidám kiránduláson. Ellenkezőleg, komor realizmussal tárják fel a táj hű képét, amely a siralom völgye, egy ma már „száműzött” kifejezés szerint. Erőteljes antidózisok is az önsajnálattal ellen, amely az illúziók legrosszabbika Éva minden számkivetett gyermeke számára.

X
MEGFOSZTJÁK RUHÁITÓL

Semmiféle bűn nem züllesztí úgy le az embert, mint a meztelenség, az elesett ember e legújabb dicsősége. A mai pogányok büszkék a meztelenségre a nudizmus álarcában, hogy ne mondjunk semmit a meztelenség végső lealacsonyításáról, a pornográfjáról.

Nagy utat tettünk meg az első emberpártól. Amikor a bűnbeesés után felfedezték, hogy meztelének, fügefalevéllal takarták be magukat. Isten pedig maga készített nekik bőrből ágycskötőket. Nem csoda, hogy amikor Isten egyetlen Fiát küldte az emberek közé, a

Fiú egy szűzben öltött testet. Jézus még akkor sem beszélt bizonytalan fogalmakkal a meztelenségről, amikor az csupán a gondolkodás tárgya volt. Házasságtörésnek bélyegezte a merő érzéki gondolatot, aminek tárgya olyan asszony, aki nem a feleség.

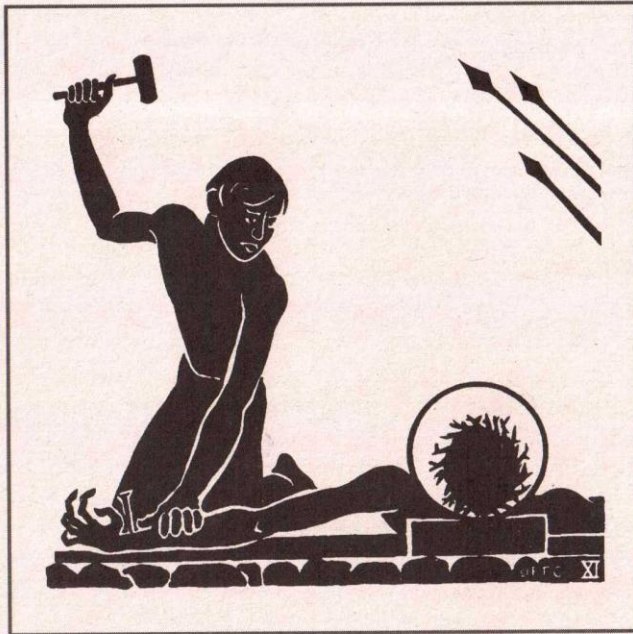
Jézus beszél azokról is, akik megbotránkoztatják a gyermekeket: „Jobb volna számukra, ha malomkővet kötnének nyakukra.” Az összes kőfejtő nem tudna malomköről gondoskodni azok számára, akik mint kiadók és olvasók üzemeltetik a pornográfia iparát.

A malomkő-kötözésnek első jelöltjei a „bátor és szabad” emberek országából valók. Ott a szabadság eljutott a szabadsággal való visszaélés elképzelhető legnagyobb szintjére. Az erkölcstelenség bátran parádézik fényes napvilágnál, és a profit egyik fő forrásául szolgál. A Nap még magasan fenn van az égen, amikor a rádió és tévé olyan programokat közvetít, amelyek nem is olyan régen még a legsötétebb éjszakai órákhoz tartoztak.

A társadalom nem döbben meg azon, hogy az Isten Fiát megfosztották ágycskötőjétől, mielőtt a keresztre szegezték. Ugyan kit érdekel még az egyházatyák nézete, akik szerint a Nap azért rejtette el arcát, hogy ne kényszerüljön látni a lemeztelenített Jézust.

„Mégváltó” társadalmi értéket juttatnak az ilyen förtelmes gyakorlatnak és még sok minden sokkal rosszabbnak. A perverzitás elnyerte az erény státusát. Az erkölcsösség „magánügy” lett, oly mértékben, hogy semmi magántörékvést sem respektálnak, amely arra irányul, hogy kijelölje a magas erkölcsiség területét. Jézus magánélete bűnös fantáziák prédája lett. Filmeket csinálnak, amelyek Jézusnak szexuális életet tulajdonítanak és Mária Magdolnát egyik szeretőjévé teszik. Agóniáját a kereszten úgy írják le, mint ami tele volt szexuális álmokkal. A mazochizmusról, amely önmagában is perverz, el sem képzelhető egy perverzebb változat.

Mi a részünk abban, hogy engedjük ezt történni? Egyike vagyunk-e azoknak, akik vallják ugyan az erkölcsiséget, de nem tesznek semmit megvédésében? Fel kell ébrednünk az álomból, amely nem sokkal, amikor a lemeztelenített Jézust mutatja. Talán sokkezelésre van szükségünk? Ez vár ránk a következő állomáson.

XI KERESZTRE FESZÍTİK

A keresztre feszítés első fázisa abban állt, hogy az áldozatot hátára fektették, hogy kezeit rászégezhessék arra a gerendára, amit eddig cipelt. Vannak közöttünk, akiknek már egy tűszúrás is agóniát okoz. Akiknek pedig magasabb az érzékszövbük (vagy talán nagyobb a lelki erejük) kibírnak még egy foghúzást is érzéstelenítés nélkül. De még a legerősebbnek sem engedik meg, hogy elviseljen egy foggyökér idegműtétet, anélkül, hogy novocain injekciót ne adnának neki. Vagy talán a fogorvos biztonsága az első.

A szegnek, amely átfürödött Jézus csuklóján, vastagnak és hosszúnak kellett lennie. Idegkötegeket tépett szét és rendkívül éles kénokat okozott. A csukló apró csontjai összezúzódtak. Az izmok elroncsolódtak. Mindennek a nagysága arányos azoknak a bűnöknek a súlyosságával, melyeket valaki fél kézzel követ el. A lopás bűnei, az érzékiség bűnei, a kegyetlenség bűnei, a gyilkosság bűnei, bűnök, bűnök, bűnök, azzal a szervünkkel, amelynek remek szerkezete olyan hatásosan különbözteti meg az embert a majomtól.

De minden bűn emberi, hiszen az állatok nem tudnak vétkezni. Az ember tud, és vétkezik is, sőt sportot űz belőle. *Homo, animal peccator* – Az ember vétkező állat –, így lehetne az embert meghatározni. Ezt még teljesebbé tehetjük azzal a hivatkozással, hogy a legtöbb bűnt az ember a kezével követi el. *Homo, animal peccator, per manus nimis* – Az ember vétkező állat, aki főként a kezével vétkezik. Gondoljunk a tolvajokra, gyilkosokra, hamisítókra, kéjencekre.

De azok is kezek, Jézus átszúrt kezei, amelyek megmentik az embert. Gondoljunk a hitetlen Tamásra. Az a privilégium szabadította meg a hitetlenségétől, hogy odatehette kezét Jézus kezén a szegnek helyére. Ez az állomás az a hely, ahol mi is mondhatjuk Tamással: *Én Uram és Istenem!* (Jn 20,28).

Néhány szent megkapta azt a privilégiumot, hogy viselhette testén a szegek helyét. Szent Ferenc volt az első nevezetes közülük. Természetesen nem feledkezhetünk el Szent Pálról, aki azt mondta, hogy saját testén viseli Krisztus szenvedésének jeleit. Napjainkban Pio atya volt élő példája a privilégiumok eme legnagyobbikának. De ezt a privilégiumot mindnyájan csak akkor kapták meg, amikor már régóta hosszan elmélkedtek Krisztus szenvedéséről.

A kezek, amelyek annyi jót tettek, megérdemlik, hogy csókkal borítsuk el őket. Jézus, aki megengedte, hogy a bűnös asszony megcsókolja a lábát, nem fogja visszahúzni a kezét tőlünk, bűnösöktől. Csókoljuk meg ezeket az átszúrt kezeket a töredelmes szív hálájával. Ha nem is a kezünk, de legalábbis a gondolkodásunk megérezheti az átszegezések nyomait, ha erényt, azaz hajlamot csinálunk ama csókból és ezzel mindennapi valósággá tesszük.

XII MEGHAL A KERESZTEN

Miután az áldozat kezeit a keresztgerendára szegezték, fel kellett állnia, és ezzel a gerenda súlya ránehezedett. Azután hátra kellett lépnie szorosán a függőlegesen álló gerendához. Rá kellett lépnie egy köre, hogy a keresztgerendát, amihez már odaszzegezték összeroncsolt kezeit, a függőleges gerendához szegezhezzék, vagy pedig annak a tetején lévő vájatba illesszék. Ha ez megtörtént, a követ kiütötték az áldozat alól. Hirtelen Jézus testének egész tömege lefelé zuhant, és hihetetlen erővel húzta megkorbácsolt karjait.

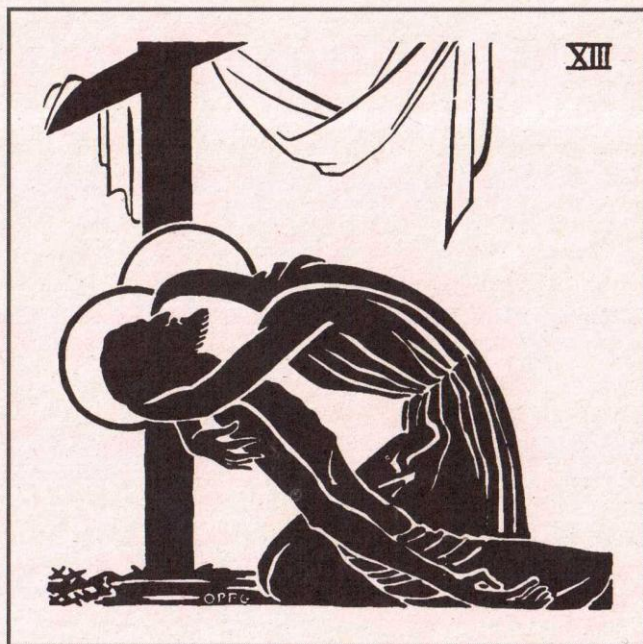
A test maga görcsösen vonaglani kezdett. Hogy helyén maradjon, Jézus lábát a függőleges gerendához szegezték. A végső fizikai agónia megkezdődött. Pierre Barbet orvos, aki hetven éve részletesen elemezte a folyamatot és könyvet írt róla, végül oda jutott, hogy képtelen volt a kereszten függő Jézus szenvedésének még a gondolatát is elviselni.

Akik Jézus keresztjénél álltak, hallották egyre nehezebb lélegzését. Bőre kezdett kékesvörösre válni, mert a gyengülő szív nem tudta a vért már az arcba vinni. Jézus arcán csak a szem maradt eleven, telve jószággal. Diadalmas maradt, hiszen amit elviselt, az a legnagyobb győzelem volt, bár végső vereségnek tűnt.

Grünewald elmulasztotta megragadni ezt a pillanatot, amikor megfestette a mindenkor legborzalmasabb keresztre feszítési jelet, amelyet nem lehet túl hosszú ideig szemlélni. De nekünk rá kell néznünk a keresztre feszített Jézusra. A kereszt és a rajta függő test szemlélése a leghatásosabb gyógyszer marad a naturalizmus félelmetes veszedelme ellen. Azok, akik a feszületet a pusztá kereszttel helyettesítették, e gyógyszertől fosztották meg magukat. Nem csoda, hogy most sokan közülük a környezet veszélyeztetését tartják az egyetlen nem-keresztény tettnek. Igazi keresztények nem engedhetik meg maguknak az ilyen önámítást.

A feszület könyv, bár hossza nincs egy bekezdésnyi. Nem használ egyetlen szót sem, de közli Krisztus üzenetét egész teljességében. Akik nem ismerik a betűket, azok is olvashatják, és többet olvashatnak ki belőle, mint amit a műveltek olvasnak ki a fáradságos evangélium-magyarázatokból. Íróik hiába bizonyítgatják, hogy Jézus hű életrajzát nem lehet rekonstruálni a négy evangéliumból. Egyetlen feszület is elég a célra.

A feszületnek nevezett könyv olvasásának célja nem tudományosság, hanem életmentő operáció a lelki halál szorításától. Ameddig az ember él, visszhangozni fog az ének: *O Crux ave, spes unica, hoc passionis tempore – Kereszt, üdvöz légy, szent remény, a szenvedésnek ünnepén!* Az ünnepi idő mindig itt van, hiszen a keresztviselés mindennapi életsorsunk.

XIII LEVESZIK A KERESZTRŐL

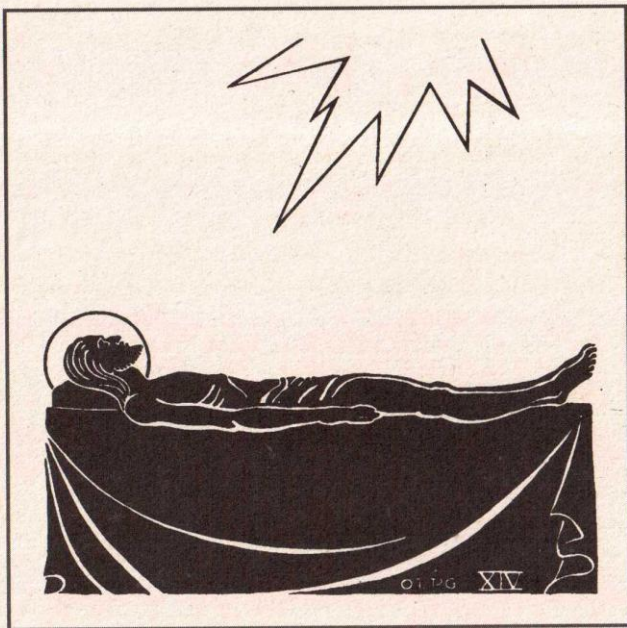
Jézus testének levétele a keresztről borzalmas feladat volt és az igazán hűségeseeknek jutott. Máriának saját Józsefere kellett gondolnia, amikor látta Arimateai Józsefet jönni, hogy teljesítse tisztét. A szegeket, amelyek mindegyikének átmérője legalább egy centiméter volt, ki kellett húzni a keresztfájából. Létrákat kellett hozni, hogy megkíméljék az úgyis összetört testet a további sérüléstől, amikor elválasztották először a vízszintes gerendától, azután pedig a függőlegetől. Kendőkebe kellett burkolni az összevert testet. Amit

Arimateai József nem tudott megtenni Jézus élő testével, most megethette a holttestével: átölelte szeretettel, és érezte, hogy érintetlen élet sugárzik belőle.

Végül is, így szeretnénk gondolni, a test egy ideig Mária karjában nyugodott. Michelangelo *Pietàja* meglepő mestermű. Az anyát, akinek kora a keresztre feszítés idején 50 év körül lehetett, öregkor nők számára abban az időben, 30 évesnek mutatja be Michelangelo. Talán a Szűzek Szüzére gondolt, akinek örök fiatalnak kell lennie. És úgy is volt. Nem meghalt, hanem elaludt. Ez volt az utolsó tette, mielőtt testestől-lelkestől felvették az égbe. De az ár, amit ezért fizetnie kellett, mérhetetlen nagy volt. Oly gyötrelmeket kellett elszenvednie, mintha a saját szívét szúrták volna kereszttel.

Michelangelo Jézusa ötvenévesnek tűnik, olyan arccal és testtel, ami érett kort tükröz elénk. Művészi sejtetése annak, hogy Jézus – íme – befejezte művét. Most már el lehet választani a félelmetes eszköztől, amely segített neki művét befejezni. Jézus olyan életrajzírói, mint Renan, félreértették Jézus életét, amikor úgy látták, hogy befejeződött, véget ért. És hogy a „tudósság” komédiáját teljessé tegyék, előzékeny búcsút intettek Jézusnak. Renan szavai, „Nyugodj most nemes lélek, legnemesebb áldozata minden nemes illúzióknak”, alkalmas összefoglalása minden ilyen búcsúszónak. Azokról, akik ebben a stílusban írtak, elfelejtették, hogy nem okos dolog leereszkedően kezelni a názáreti prófétát. Az ember vagy meghal vele, vagy pedig soha nem fog vele feltámadni.

Ennek a leereszkedésnek a kísértése mindig eleven marad. Bár Jézus kijelentette, hogy egyenlő az Atyával, megmarad a kísértése annak, hogy csupán nagy vallási géniuszt lássunk benne. Hogy felvértezzük magunkat ez ellen a csalóka divat ellen, semmi sem jobb, mint végigmenni a tizennégy állomáson. Ezek az állomások hírt adnak a legnagyobb útról, amely hosszát és idejét tekintve rövid volt. Amikor ezt az utat Jézussal megtesszük, száz méternél többet nem kell mennünk és negyedóránál többet nem kell időznünk vele. A legjobb lelki befektetés lesz ez számunkra, amit magánajátosságból valaha is kaphatunk.

XIV SÍRBA TESZIK AZ ÉLŐT

Jézus azért választotta, hogy eltemessék, hogy két dologra rámutasson. Az egyik az, hogy a legteljesebb mértékben azonosította magát velünk még temetésünk pillanatával is, amikor a föld, melyből vétettünk, bezárul felettünk. Kóstonót kaphatunk belőle előre, amikor halljuk az első lapát földet dobanni a koporsón, amelyben apánk, anyánk, hitvesünk, fivérünk, nővérünk, gyerekünk, legjobb barátunk nyugszik. Akkor belénk nyilall az igazság: az élet, ahogyan azt itt éltük, nincs tovább.

Jézus akarta, hogy eltemessék, mert így aláasott minden kételkedést afelől, hogy halottaiból támadt fel. Feltámadása minden csoda legnagyobbika volt, még annál is nagyobb, amit Jézus tett, amikor a halott Lázárt előhívta a sírból.

Jézus feltámadása nem az a folyamat, amikor például egy próféta segítségül hívja Isten erejét. Itt Isten tett csodát saját magával. Ennek a csodának összehasonlíthatatlan nagyságát annak a hatásnak a különbsége mutatja, amelyet Illés feltámasztásai tettek a történelemre, és amelyet Jézus tett, amikor feltámadt halottaiból.

Azok, akik kedvelik az ármánykodást, mint a Húsvéti Cselszövők, és arra hivatkoznak, hogy Jézus testét még félig elevenen lopták le a keresztről és felápolták, nem jobbak, mint az örök, akik azt jelentették, hogy a testet ellopták a sírból, amikor aludtak.

Már Szent Ágoston óvott, hogy hitelt adjunk az alvó tanúk szavainak, akik csak a rossz lelkiismeretüket tudják megnyugtani. Ágoston megfogalmazta azt a dilemmát is, amely kihívás azoknak, akik nem fogadják el Jézus feltámadásának csodáját. Bárki számára, így érvel Ágoston, aki nem hiszi ezt a csodát azon az alapon, hogy nincsenek csodák, megmarad az egész világ csodája, hiszen hitt azoknak, akik hirdették Jézus feltámadását, ámbar állítólag nem vittek végbe csodákat, hogy alátámasszák hihetetlen híradásukat.

Az üres sír figyelmeztetés annak a gondolkodásmódnak, amely elhatárolja magát a józan észről, és bátorítás mindazoknak, akik józan érzekeikre támaszkodnak. Ők tudni fogják, mit is gondoljanak azokról a biblikus tudósokról, akik Jézus életéről szóló beszámolójukban megállnak ott, amikor Jézus utolsót lélegzett a kereszten. Ezek a tudósok elmulasztják mérlegelni Pascal kijelentését, hogy jobb, ha hiszünk azoknak, akik látták a feltámadt Krisztust, és életüket áldozták azért, amit láttak. Nem azért haltak meg, mert hittek a hitükben, hanem azért, mert hittek egy tényben, mégpedig Krisztus feltámadásában, aki holtan feküdt a sírban és mint élő jött ki belőle. Sugározza be ennek az állomásnak tanítása sírunk látványát egy soha nem alvó reménnyel, hogy vele, de egyedül vele és általa, mi is kilépünk sírunkból az utolsó napon.

AZ ÁLLOMÁSOK FŐNÖKÉTŐL

Mind a három szinoptikus megjegyzi, hogy a Getszemáni kertből Jézust a főpaphoz vezették, mégpedig megkötve. János állítja, hogy Annás megkötözve elküldte Kaifás főpaphoz. Máténál és Márknál azt olvassuk, hogy Jézust megkötözve elvitték és átadták Pilátusnak. Végül mind a négy evangélista mondja, kivezették, megint megkötve, hogy keresztre feszítsék. Jézus bírái és kivégzői azért kötözték őt meg, mert azt hitték, megpróbál elmenekülni. Pedig sohasem ment egy halálra ítélt rab nála készségebben.

Mély jelentősége van ennek. Ezt mutatja az a mérték, amellyel az ember szabadságával büszkélkedik, és közben magára veszi a szabadosság bilincseit, gondolatban és tettekben egyaránt.

Jézus földi élet-állomása szándékos választás volt. Szándékosan vette magára a szolga, hogy ne mondjuk, a rabszolga alakját, ami abban az időben a bilincset jelentette. Jézus betű szerint kiüresítette magát minden kiváltságától, és hagyta, hogy mások teljesen megbilincseljék. Ezt a módot választotta arra, hogy egészen hozzánk láncolja magát, a mi sorsunkhoz és örök üdvösségünkhöz.

Küzdünk ellene, és nem akarjuk elfogadni az igazságot, hogy földi élet-állomásunk annál inkább csapda lesz számunkra, minél inkább hozzáidomulunk a korszellemhez. Ez pedig nem más, mint a négy szabadsággal való büszkélkedés szelleme: megszabadulás az éhezéstől, a szólásszabadság, megszabadulás a félelemtől és a valásszabadság, kivéve a megszabadulást a büntől.

Nem csoda, hogy megpróbáljuk nem észrevenni a minden nyilvánlatkoztatott igazság legdöntőbbikét: csak akkor szabadulunk fel, ha meghalunk Krisztussal. Feltámadhatunk, de csak benne, és csak akkor, ha előbb meghaltunk vele. Eltemetkezni szenvedésébe és halálába az egyetlen életút marad, amely megszabadít az örök kárhozattól és kivezet a jelen élet zsákutcájából.

Ez a veleje a híradásnak, amelyet földi élet-állomásunk igazi állomásfőnökétől kapunk. Tizennégy félelmetes állomás főnökének bizonyult, hogy életünk végső állomása maga az ég lehessen.

Ők pedig megragadták Jézust, így mondja Szent János evangéliuma, és kivezették. Ő pedig saját maga vitte keresztjét, míg oda nem ért az úgynevezett Koponyák helyére, amelyet héberül Golgotának hívnak. Cipelve saját keresztjét, Jézus most ama hely felé tartott, ahol végül keresztre feszítették.

Valóban nagy látvány!

A megszegyenülés óriási jelenete, így látják a hitetlenek. Mélységes misztérium, így tekintik a hívek. Mérheterlen gyalázat, ahogy a hitetlenek látják, de a hívők szemében a hit nagy támasza. Akiben nincs áhítat, nevet, amikor látja, hogy egy király a büntetés fagerendáját cipeli, ahelyett, hogy a hatalom jogarát tartaná kezében. Az áhítat odanéz, és látja, hogy a király keresztet visz önmaga számára, hogy részegezzék, bár valamikor Ő szegez majd keresztet a királyok homlokára. Gúny tárgya a hitetlenek szemében, míg épp ezzel dicsekszenek a szentek. Hiszen annak a Pálnak, aki majd végül azt mondja: *Nincs másban dicsekvésem, mint a mi Urunk Jézus Krisztus keresztjében, Ő maga ajánlotta saját keresztjét, hogy cipelje a vállán, és Ő maga vitte a megfelelő tartót a lámpához, amelyet ha egyszer meggyújtanak, sohasem tesznek a véka alá.*

(Szent Ágoston: 117. traktátus Szent János evangéliumához)